

Minister Klimatu i Środowiska

BM-WP.050.87.2025.DI
3896708.15843725.12742019
Warszawa, 22-08-2025

Dotyczy: odpowiedź na interpelację Posła Grzegorza Matusiaka (znak: K10INT10788).
Temat: zjawiska pożarowe na hałdzie Wrzosa I w Pszowie.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do ww. interpelacji, przesyłam odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

- 1. Czy przeprowadzana rekultywacja hałdy „Wrzosa 1” w Pszowie nie zagraża zdrowiu i życiu mieszkańców Powiatu Wodzisławskiego?**
- 2. Jakie są realne możliwości wyeliminowania zagrożenia dla środowiska i zdrowia mieszkańców na tym terenie?**
- 3. W jakim terminie wykonano ostatnie badanie jakości powietrza na terenie oddziaływania hałdy? Jakie są wyniki tych badań?**

Należy zaznaczyć, że jedną z głównych zasad gospodarowania odpadami jest fakt, że ma ona być prowadzona w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Natomiast jeżeli chodzi o nadzór nad stosowaniem przepisów z zakresu gospodarki odpadami rolę organów kontrolnych pełnią wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska, którzy w przypadku naruszenia przepisów prawa mogą podjąć stosowne działania.

Ostatnie badania jakości powietrza w sąsiedztwie hałdy "Wrzosa I" prowadzone były w rejonie ul. Ks. Pawła Skwary 25 w Pszowie na zlecenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach (dalej: „WIOŚ w Katowicach”) przez Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska Oddział w Katowicach (dalej: „CLB GIOŚ”) w związku z działalnością firmy CELMAST Sp. z o.o. Celem badań było określenie stężeń imisyjnych w powietrzu dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2.5. Przedmiotowe badania przeprowadzono w dniach od 10 kwietnia do 16 maja 2025 r. Uzyskane wyniki porównano z dopuszczalnymi wartościami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [1]. Analizując wyniki przeprowadzonych badań stwierdzono, że największe stężenie dobowe pyłu zawieszonego PM10 wystąpiło 24 kwietnia 2025 r. Wyniosło ono 26,7 µg/m³, co nie stanowi przekroczenia poziomu dopuszczalnego uśrednionego dla doby, równego 50 µg/m³. Ponadto, wartość średnia zmierzonych stężeń pyłu zawieszonego PM10 w okresie pomiarów wyniosła 16,7 µg/m³, podczas gdy poziom dopuszczalny dla roku kalendarzowego wynosi 40 µg/m³. Natomiast największe stężenie dobowe pyłu zawieszonego PM2.5 wystąpiło 12 kwietnia 2025 r. i wyniosło 20,6 µg/m³. Wartość średnia zmierzonych stężeń pyłu zawieszonego PM2.5 w okresie pomiarów wyniosła 10,9 µg/m³, podczas gdy poziom dopuszczalny dla roku kalendarzowego wynosi

20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Podsumowując, uzyskane wyniki nie wykazywały przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Ponadto CLB GIOŚ prowadziło na zlecenie WIOŚ w Katowicach badania opadu pyłu w związku z działalnością składu węgla w rejonie ul. Ks. Pawła Skwary 25 w Pszowie. Przedmiotowe badania wykonano w dniach od 18 października 2024 r. do 3 kwietnia 2025r. Uzyskane wyniki porównano z wartościami odniesienia tych substancji w powietrzu określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu [2]. Na podstawie wyników pomiarów stwierdzono, że prognozowane wielkości opadu pyłu nie przekraczają 200 $\text{g}/(\text{m}^2 \times \text{rok})$ tj. wartości odniesienia opadu substancji pyłowej.

Badania jakości powietrza w rejonie hałdy Wrzosa I w Pszowie prowadzone były również przez CLB GIOŚ na zlecenie WIOŚ w Katowicach w okresie od 15 listopada do 30 listopada 2023 r. Badania wykonano metodą próbkowania, a uzyskane wyniki porównano z wartościami odniesienia określonymi w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu [2]. Stwierdzono, że średnie stężenia mierzonych substancji w okresie pomiarów nie przekroczyły obowiązujących wartości odniesienia:

- Fenol – wartość średnia: poniżej 2,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Siarkowodór – wartość średnia: poniżej 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Amoniak – wartość średnia: poniżej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Węglowodory aromatyczne (suma) – wartość średnia: poniżej 43 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Odnośnie pomiarów wykonywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Powietrza (dalej: „PMŚ”) informuję, że w bezpośrednim sąsiedztwie hałdy Wrzosa I w Pszowie brak jest stacji pomiarowych jakości powietrza.

Najbliższe stacje funkcjonujące w ramach PMŚ, zlokalizowane są w Wodzisławiu Śląskim i w Rybniku, w odległości odpowiednio 5 km na południowy-wschód i 10 km na północny-wschód od przedmiotowej hałdy.

Na stacji pomiarowej jakości powietrza w Wodzisławiu Śląskim, zlokalizowanej przy ul. Gałczyńskiego, wykonywane są pomiary automatyczne pyłu zawieszonego PM10, tlenków azotu (NO_2 , NO , NO_x), tlenku węgla (CO), dwutlenku siarki (SO_2) oraz ozonu (O_3). Parametry statystyczne dla stacji za rok 2024 ujęto w tabeli 1.

Tabela 1. Parametry statystyczne dla stacji w Wodzisławiu Śląskim obliczone na podstawie serii wyników pomiarów stężenia dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_2), tlenku węgla (CO) i pyłu zawieszonego PM10, na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi w 2024 r.

Rok	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ / 1 godzina** 24 razy***	SO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ / 24 godziny** 3 razy***	NO_2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ / 1 godzina** 18 razy***	CO mg/m^3 / 8 godzin**	PM10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	L>50 (S24)
2024	0	0	0	3	25	21
Poziom dopuszczalny/doce lowy*	350	125	200	10	40	35****

*dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [1]

**okres uśredniania wyników pomiarów

***dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym

****dopuszczalna częstość przekraczania wynosząca 35 dni dla stężeń dobowych w ciągu roku

Kryteria klasyfikacyjne dla pyłu zawieszonego PM10 w celu ochrony zdrowia ludzi obejmują poziom dopuszczalny stężeń średnich rocznych 40 µg/m³ oraz dobowy poziom dopuszczalny wraz z dopuszczalną częstością przekraczania wynoszącą 35 dni dla stężeń dobowych przekraczających 50 µg/m³ [L>50 (S24)]. W 2024 r. na stacji pomiarowej w Wodzisławiu Śląskim stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 było poniżej poziomu dopuszczalnego. W przypadku kryterium 35 dni dla stężeń dobowych przekraczających 50 µg/m³ w ciągu roku, dopuszczalna częstość nie była przekroczona i wyniosła 21 dni.

Kryteria klasyfikacyjne dla dwutlenku siarki (SO₂), dla ochrony zdrowia ludzi, obejmują poziom dopuszczalny 1-godzinny i 24-godzinny, z uwzględnieniem dopuszczalnej częstości przekraczania 24 razy dla stężeń 1-godzinnych, wynoszących 350 µg/m³ i 3 razy dla stężeń dobowych, wynoszących 125 µg/m³. W 2024 r. na stacji pomiarowej w Wodzisławiu Śląskim nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla SO₂, zarówno dla poziomu 1-godzinnego, jak i 24-godzinnego.

Ponadto, nie zostało przekroczone kryterium klasyfikacyjne dla tlenku węgla w celu ochrony zdrowia ludzi, dla którego poziom dopuszczalny wynosi 10 mg/m³ i określany jest jako maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych kroczących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego.

Najbliższa stacja wykonująca pomiary benzenu (C₆H₆) oraz zawartego w pyłe zawieszonym PM10: benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu oraz ołowiu znajduje się w Rybniku, przy ul. Borki. Parametry statystyczne dla tej stacji za rok 2024 ujęto w tabeli 2.

Tabela 2. Parametry statystyczne dla stacji w Rybniku obliczone na podstawie serii wyników pomiarów stężenia dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), pyłu zawieszonego PM10, benzenu (C₆H₆) oraz zawartego w pyłe zawieszonym PM10: benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu oraz ołowiu na potrzeby oceny pod kątem ochrony zdrowia ludzi w 2024 r.

Rok	SO ₂ µg/m ³ / 1 godzin a** 24 razy***	SO ₂ µg/m ³ / 24 godzin y** 3 razy** *	NO ₂ µg/m ³ / 1 godzina ** 18 razy***	CO mg/ m ³ / 8 godzi n**	PM10 µg/ m ³	L>50 (S24)	Benz en µg/ m ³	Pb µg/ m ³	As ng/m ³	Cd ng/m ³	Ni ng/m ³	BaP ng/m ³
2024	0	0	0	3	27	20	1	0,01	0,6	0,3	0,9	3
Poziom dopuszcza lny/ docelowy)	350	125	200	10	40	35*** *	5	0,5	6	5	20	1

*dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [1]

**okres uśredniania wyników pomiarów

***dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym

****dopuszczalna częstość przekraczania wynosząca 35 dni dla stężeń dobowych w ciągu roku

Na stacji pomiarowej w Rybniku, w 2024 r. stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 było poniżej poziomu dopuszczalnego. W przypadku kryterium 35 dni dla stężeń dobowych przekraczających 50 µg/m³ w ciągu roku, na ww. stacji dopuszczalna częstość nie była przekroczona i wyniosła 20 dni. Nie wystąpiły również przekroczenia w zakresie zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, tlenek węgla) oraz

metali zawartych w pyłe zawieszonym PM10 (ołów, arsen, kadm, nikiel). Przekroczone zostało natomiast kryterium klasyfikacyjne dla benzo(a)pirenu (poziom docelowy wynoszący 1 ng/m³ w roku kalendarzowym), podobnie jak na prawie wszystkich stacjach mierzących stężenie tego zanieczyszczenia na terenie województwa śląskiego.

Ocenami jakości powietrza objęte są wszystkie gminy w województwie śląskim, również te na terenie których nie ma stacji pomiarowej. Metodę uzupełniającą w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu stanowi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu. Realizacja modelowania stężeń wybranych zanieczyszczeń na potrzeby wsparcia rocznej oceny jakości powietrza w strefach w Polsce, zgodnie z art. 88 ustawy Prawo ochrony środowiska [3], została powierzona Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ-PIB).

W tabeli 3 przedstawiono wyniki stężeń średniorocznych zanieczyszczeń powietrza w gminie Pszów za 2024 r., uzyskane metodą obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania matematycznego.

Tabela 3. Wartości stężeń średniorocznych zanieczyszczeń powietrza w gminie Pszów w 2024 r., uzyskane na podstawie obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania matematycznego.

Rok	NO ₂ µg/m ³	SO ₂ µg/m ³	PM10 µg/m ³	PM2,5 µg/m ³	As ng/m ³	BaP ng/m ³
2024	13-15	5-6	26-35	18-20	0,5-0,6	2-9
Poziom dopuszczalny/ docelowy*) dla stężeń średniorocznych	40	20**	40	20	6	1

* dopuszczalne/docelowe poziomy substancji w powietrzu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [1],

** wg kryterium dla ochrony roślin

Pełna treść „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za 2024 rok” wraz z wynikami klasyfikacji dla wszystkich pięciu stref w województwie śląskim zamieszczona jest na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska¹.

4. Czy SRK S.A prawidłowo realizuje nałożony obowiązek ograniczania oddziaływania na środowisko w trakcie wykonywanych prac na hałdzie?

Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (dalej „Śląski WIOŚ”) w związku z występowaniem zapożarowania hałdy Wrzosa I zwracał się w tej sprawie w 2023 r. do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu, jako właściciela obiektu oraz do Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku, będącego organem sprawującym nadzór nad działalnością zakładów górniczych.

Ponadto, zgodnie z informacjami przekazanymi Śląskiemu WIOŚ przez Urząd Miasta Pszów, w 2023 r. prowadzone były działania mające na celu zabezpieczenie rejonu objętego zapożarowaniem, które były realizowane przez SRK S.A. w Bytomiu. Ocena prawidłowości wykonywania przedmiotowych działań wykracza poza kompetencje Śląskiego WIOŚ.

¹ <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/12/publications>.

5. Czy działalność Spółki na hałdzie nie powinna być poprzedzona postępowaniem o wydanie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych?

Hałda, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o odpadach wydobywczych [4], to obiekt przeznaczony do składowania stałych odpadów wydobywczych na powierzchni ziemi. Rekultywacja takich obiektów nie została wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [5], a zatem nie stanowi ani przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, ani przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W konsekwencji rekultywacja hałdy nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach ani nie wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Jeśli natomiast chodzi o kwestie wskazanego w interpelacji gazociągu, informuję, że Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach decyzją z 20 lipca 2023 r. stwierdziła brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Modernizacja gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia DN 300 relacji: Radlin-Racibórz PN 1,6 MPa – wykonanie dokumentacji projektowej” polegającego na budowie nowego gazociągu wysokiego ciśnienia DN300/MOP 5,5 MPa, który zastąpi ww. gazociąg DN300/PN 1,6 MPa.

6. Czy opracowana i wprowadzona technologia wykonywania robót na hałdzie nie powinna być poddana weryfikacji?

MKiŚ nie jest właściwe do zajęcia stanowiska w przedmiotowej kwestii. Jak wynika z informacji zawartych w przedmiotowej interpelacji, decyzję nakładającą obowiązek ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia oraz przywrócenie środowiska do stanu właściwego zwałowiska odpadów górniczych „Wrzosa” w Pszowie wydał Starosta Wodzisławski. Zatem, można sądzić, że organem właściwym do nadzoru realizacji ww. zadania jest Starosta Wodzisławski lub jeśli została wydana decyzja w sprawie rekultywacji przedmiotowego terenu - organ wydający taką decyzję.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Podstawa prawna:

- [1] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845).
- [2] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16, poz. 87).
- [3] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647).
- [4] Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2336 ze zm.).
- [5] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839, ze zm.).

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.